

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник керівника
(проректор з науково-педагогічної роботи)

Афанасьєв М.В.

**«РЕГУЛЯТОРНИЙ МЕХАНІЗМ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ»**

робоча програма навчальної дисципліни

Галузь знань **07 Управління та адміністрування**
Спеціальність **073 «Менеджмент»**
Освітній рівень **другий (магістерський)**
Освітня програма **Міжнародний менеджмент**

Вид дисципліни **базова**
Мова викладання, навчання та оцінювання **українська**

Завідувач кафедри міжнародної економіки
та менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

Проскурніна Н.В.

Харків
ХНЕУ ім. С. Кузнеця
2019

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри міжнародної економіки та менеджменту
зовнішньоекономічної діяльності Протокол № 1 від 28.08.2019 р.

Розробник:

Козуб Вікторія Олександрівна, к.е.н., доц. кафедри міжнародної економіки та
менеджменту зовнішньоекономічної діяльності

**Лист оновлення та перезатвердження
робочої програми навчальної дисципліни**

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри

1. Вступ

Анотація навчальної дисципліни: Пропонована дисципліна являє собою виклад основних питань формування та реалізації регуляторного механізму зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) для студентів спеціальності 073 «Менеджмент». Принципова відмінність нової дисципліни полягає в тому, що в ході вивчення тем студентам будуть запропоновані не тільки теоретичні аспекти формування регуляторного механізму зовнішньоекономічної діяльності, але й розглянуті основні особливості та процедури реалізації його функціонального забезпечення. Економічний зміст регулювання ЗЕД полягає у створенні та впровадженні суб'єктами регулювання системи норм і правил економічної поведінки та принципів здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Новизною дисципліни «Регуляторний механізм зовнішньоекономічної діяльності» є поєднання концептуальних підходів до розробки й формування механізму регулювання зовнішньоекономічної діяльності з розглядом конкретних проблем організації та регулювання міжнародного бізнесу. Дисципліна «Регуляторний механізм зовнішньоекономічної діяльності» розглядає загальні принципи регуляторної діяльності у зовнішньоекономічному секторі національної економіки. Запропоновані питання викладаються послідовно за відповідними змістовними модулями, і включають різні теоретичні та аналітичні розробки, практичні рекомендації, а також конкретні ситуації та їх вирішення.

Мета навчальної дисципліни: формування у студентів комплексу знань про особливості розробки та реалізації принципів регуляторної діяльності у зовнішньоекономічному секторі економіки.

Курс	1 м	
Семестр	2	
Кількість кредитів ECTS	5	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	20
	семінарські, практичні	20
	лабораторні	-
Самостійна робота		110
Форма підсумкового контролю	Іспит	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Менеджмент організацій	Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства
Управління розвитком	Міжнародні бізнес-стратегії підприємства
Міжнародний маркетинг	Комплексний тренінг
Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності	
Міжнародний трансфер технологій	

2. Компетентності та результати навчання за дисципліною:

Компетентності	Результати навчання
Знання та розуміння предметної області професійної діяльності.	Використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у сфері економічної діяльності.
Здатність використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.	Використовувати нормативні та правові акти, що регламентують професійну діяльність.
Здатність приймати оптимальні управлінські рішення щодо реалізації організаційно-правових засад регулювання зовнішньоекономічної діяльності	Виявляти закономірності розвитку і функціонування системи міжнародного та національного регулювання ЗЕД. Розробляти принципи здійснення та реалізації митної політики держави. Розробляти ефективну організаційну структуру регулювання ЗЕД. Ідентифікувати ключові проблеми регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
Здатність забезпечувати ефективно функціональне забезпечення регуляторного механізму зовнішньоекономічної діяльності	Використовувати інструменти аналізу зовнішньоекономічних режимів в Україні. Розробляти механізм регулювання ЗЕД на національному та міжнародному рівнях. Застосовувати розрахунки показників та аналізувати результати діяльності міжнародних інститутів. Розробляти принципи та методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності на макро- та макрорівні. Обирати оптимальну стратегію формування торговельної політики підприємства в сучасних умовах гармонізації національного законодавства до вимог глобальної торгової системи. Спроможність розробляти індивідуальні проекти та здійснювати стратегічне управління командною роботою в межах поставлених цілей суб'єкта ЗЕД

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Регуляторний механізм наднаціонального регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 1. Інституціональний механізм регулювання міжнародної економічної політики

1.1. Інституціональне середовище міжнародних економічних відносин

Історія єдиної Вестфальської системи міжнародних відносин. Чинники еволюції інститутів системи міжнародних відносин (політичні, економічні, глобальні). Сучасна системи координації економічної політики: об'єкти, види, завдання. Система принципів, інституційно-правових структур, інструментів та методів регулювання МЕВ.

1.2. Міжнародні інститути у процесах координації економічної політики.

Поняття «міжнародний інститут» та характеристика його складових. Основні етапи розвитку системи міжнародних організацій. Характеристика типології сучасних міжнародних інститутів. Механізм функціонування міжнародних економічних

організацій. Правові норми і принципи функціонування міжнародних інститутів. Організаційно-функціональна структура міжнародних інститутів. Методи, процедури та технічні прийоми прийняття рішень у міжнародних організаціях.

1.3. Система міжнародних економічних організацій глобального рівня.

Формування системи Об'єднаних Націй. Економічні структури ООН як регулятори міжнародних економічних відносин. Організація економічного співробітництва й розвитку (ОЕСР) та консультативні групи держав як регулятори міжнародних економічних відносин. Проблеми реформування міжнародних економічних організацій глобального рівня.

Тема 2. Система міжнародних інститутів багатостороннього регулювання торговельних відносин

2.1. Основні інститути регулювання світової торгівлі.

Регіональні організації торговельного спрямування. Глобально-універсальні організації. Галузеві торговельні організації. Міжнародні організації зі стандартизації та сертифікації. Історія створення СОТ. Базові принципи торговельних відносин між державами ГАТТ. Торговельні раунди ГАТТ/СОТ. Принципова різниця між СОТ і ГАТТ. Етапи процесу приєднання країни-претендента до СОТ. Основні угоди системи СОТ. Основні підходи до проведення переговорів у СОТ. Періодичні огляди торгової політики країн-членів СОТ.

2.2. Ключові принципи функціонування сучасної торгової системи СОТ

Фундаментальні принципи уніфікованих міжнародних правил торгівлі товарами: недискримінації; взаємності, або еквівалентності; доступу до ринку. Винятки з принципу недискримінації. Надзвичайні дії щодо імпорту окремих товарів. Загальні винятки. Винятки з міркувань безпеки. Винятки з загального скасування кількісних обмежень. Принцип взаємності, або еквівалентності. Принцип доступу до ринку. Тарифне та нетарифне регулювання. Скасування кількісних обмежень. Свобода транзиту. Оцінка товарів для митних цілей. Збори та формальності при імпорті та експорті. Позначки про походження.

2.3. Сучасні правила міжнародної торгівлі сільськогосподарською продукцією та особливості торгівлі текстилем і одягом.

Специфіка лібералізації світового ринку сільськогосподарської продукції. Сфера застосування та структура Угоди про сільське господарство. Правила внутрішньої підтримки вітчизняного товаровиробника. Експортні субсидії. Особливості лібералізації міжнародної торгівлі текстилем та одягом. Механізм інтеграції сектора текстильних виробів та одягу до ГАТТ. Правила визначення країни походження товару. Принципи та правила застосування технічних стандартів та санітарних і фіто-санітарних норм у міжнародній торгівлі товарами.

Тема 3. Система уніфікованих правил регулювання міжнародної торгівлі послугами

3.1. Характеристика сучасних правил торгівлі послугами

Значення та структура ГАТС. Специфіка та класифікація послуг як предмета торгівлі. Способи (методи) постачання послуг у ГАТС. Основні правила торгівлі

послугами: забезпечення режиму найбільшого сприяння та прозорості. Загальні та специфічні зобов'язання у ГАТС. Доступ до ринку. Врегулювання суперечок щодо торгівлі послугами в ГАТС. Перспективи лібералізації світового ринку послуг.

3.2. Торговельні аспекти прав інтелектуальної власності в системі СОТ.

Вплив прав інтелектуальної власності на міжнародну торгівлю. Структурна Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРИПС). Об'єкти інтелектуальної власності і міжнародні стандарти щодо наявності, сфери дії та використання прав інтелектуальної власності. Авторське право та суміжні права. Товарні знаки. Географічні зазначення. Промислові зразки. Патенти. Нерозголошена інформація. Стандартні захисти прав інтелектуальної власності в угоді ТРИПС. Процедури та заходи щодо захисту прав інтелектуальної власності. Проблеми та перспективи гармонізації стандартів з охорони прав інтелектуальної власності.

3.3. Торговельні заходи захисту ринків у СОТ

Субсидії та компенсаційні заходи. Матеріальна шкода галузі. Етапи процедури компенсаційного розслідування. Особливості застосовування комерційного мита. Демпінг та антидемпінгові заходи. Джерела компенсації демпінгу та антидемпінгові інструменти. Механізм врегулювання торговельних суперечок у СОТ.

Тема 4. Регулювання міжнародних валютно-кредитних відносин та інвестиційної діяльності

4.1. Система сучасних міжнародних валютно-кредитних інститутів

Ключові міжнародні валютно-фінансові інститути: «Бреттон-Вудські інститути»; група Світового банку, регіональні банки розвитку, організації з регулювання міжнародних розрахунків та зовнішньої заборгованості. Загальна характеристика діяльності Міжнародного валютного фонду (МВФ). Характеристика організацій групи Світового банку (СБ). Діяльність регіональних банків розвитку. Банк міжнародних розрахунків, Паризький та Лондонський клуби кредиторів.

4.2. Особливості та рівні регулювання міжнародної інвестиційної діяльності

Аналіз зарубіжного досвіду регулювання інвестиційної діяльності. Хронологія формування сучасного міжнародного регулювання інвестиційної діяльності. Форми іноземного інвестування. Методи і форми регулювання міжнародної інвестиційної діяльності. Глобалізація інвестування і сучасні регуляторні проблеми.

Змістовий модуль 2. Регуляторний механізм національного регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Тема 5. Регуляторний механізм зовнішньоекономічної діяльності в Україні

5.1. Формування системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Мета регулювання ЗЕД. Правове регулювання ЗЕД. Аналіз нормативно-правових документів щодо регулювання ЗЕД. Основні джерела інформації щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності та їх систематизація. Розвиток та особливості системи регулювання ЗЕД в Україні. Класифікація суб'єктів регулювання

зовнішньоекономічної діяльності. Сутність, суб'єкти та органи державного регулювання ЗЕД в Україні. Організація регулювання ЗЕД на рівні регіону. Функції органів регулювання ЗЕД. Недержавні органи регулювання ЗЕД.

5.2. Основні методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Методи державного регулювання ЗЕД. Організаційно-правове регулювання ЗЕД. Міжнародні та національні правові норми регулювання ЗЕД. Нормативні акти, що регулюють зовнішньоекономічну діяльність. Адміністративне регулювання ЗЕД. Економічні заходи регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Система методів державного регулювання ЗЕД в Україні.

5.3. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

Сутність та організація митної системи в Україні. Принципи митного регулювання. Визначення митної території України. Принципи здійснення та реалізація митної політики держави. Митні органи: цілі, функції, структура. Завдання митних органів. Сутність, основні завдання і напрямки організації митного контролю. Характеристика об'єктів митного контролю. Функції митних служб щодо здійснення митного контролю. Основні форми митного контролю. Митне оформлення.

5.4. Система нетарифних методів регулювання ЗЕД

Сутність та особливості нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Інструменти нетарифного регулювання – правові, адміністративні, економічні. Система нетарифних засобів регулювання ЗЕД в Україні, їх класифікація і характеристика. Система ліцензування і квотування. Паратарифні методи, заходи цінового контролю. Субсидування. Спеціальні імпорتنі процедури. Демпінг. Технічні бар'єри. Сертифікація, спеціальні вимоги до маркування та упакування товарів. Внутрішні податки і збори. Заходи антимонопольного регулювання ЗЕД.

Тема 6. Валютне та інвестиційне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

6.1. Механізм валютного регулювання ЗЕД

Правовий режим валютних відносин в Україні. Сутність, цілі та методи валютного регулювання. Суб'єкти, об'єкти, інструменти та елементи валютного регулювання. Поняття валютної політики та її складові. Міжнародне валютне співробітництво. Особливості державної валютної політики у сфері здійснення ЗЕД. Механізм регулювання впливу валютного курсу на зовнішньоекономічні відносини. Валютні обмеження.

6.2. Система валютного контролю ЗЕД

Сутність, цілі, завдання, суб'єкти валютного контролю. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті в Україні. Відповідальність суб'єктів ЗЕД за порушення валютного законодавства.

6.3. Система регулювання міжнародної інвестиційної діяльності в Україні

Національний рівень регулювання інвестиційної діяльності. Правове регулювання інвестиційної діяльності в Україні. Правовий режим іноземних інвестицій. Суб'єкти, що здійснюють інвестиційну діяльність на території країни. Державне регулювання інвестиційної діяльності. Розвиток системи регулювання та стимулювання інвестиційної діяльності України.

Тема 7. Економіко-правове регулювання контрактно-договірної роботи у зовнішньоекономічній діяльності

7.1. Джерела правового регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Джерела правового регулювання зовнішньоекономічних договорів. Ієрархія контрактного законодавства у ЗЕД. Міжнародний договір купівлі-продажу (МДКП): поняття, сутність, норми правового регулювання. Віденська конвенція про міжнародні договори купівлі-продажу товарів (1980 р.). Порядок укладання та виконання договору згідно Віденської конвенції про МДКП. Рекомендаційні норми міжнародного права. Поняття, особливості та зміст міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів «ІНКОТЕРМС».

7.2. Порядок укладання та виконання зовнішньоекономічних угод

Сутність, сторони та функції зовнішньоекономічних договорів (контрактів). Форма, права та обов'язки сторін за зовнішньоекономічним договором. Типові контракти. Етапи оформлення типової зовнішньоторгової угоди купівлі-продажу. Види зовнішньоекономічних контрактів та їх особливості. Сутність, ознаки та зміст зовнішньоторговельного контракту купівлі-продажу товарів.

Тема 8. Механізм регулювання зовнішньоекономічної діяльності на території вільних економічних зон

8.1. Специфіка зовнішньоекономічної діяльності у вільних економічних зонах

Поняття, цілі, передумови створення ВЕЗ. Характеристика основних типів та різновидів ВЕЗ. Історія формування та основні різновиди та класифікації вільних економічних зон. Аналіз міжнародного досвіду створення та функціонування вільних економічних зон. Система пільг, що надається на території вільних економічних зон.

8.2. Механізм регулювання офшорного підприємництва

Офшорне підприємництво та його роль у світовій економіці. Економічна сутність офшорних зон та їх класифікація. Значення і принципи вибору юрисдикції реєстрації офшорної компанії. Процедура заснування та організація роботи офшорної компанії. Міжнародний досвід регулювання офшорного підприємництва.

4. Порядок оцінювання результатів навчання

Система оцінювання сформованих компетентностей у студентів враховує види занять, які згідно з програмою навчальної дисципліни «Регуляторний механізм зовнішньоекономічної діяльності» передбачають лекційні, практичні заняття, а також виконання самостійної роботи. Оцінювання сформованих компетентностей у студентів здійснюється за накопичувальною 100-бальною системою. Відповідно до Тимчасового положення «Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою» ХНЕУ ім. С. Кузнеця, контрольні заходи включають:

поточний контроль, що здійснюється протягом семестру під час проведення лекційних, практичних, занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів);

модульний контроль, що проводиться у формі колоквиуму як проміжний міні-екзамен з ініціативи викладача з урахуванням поточного контролю за відповідний змістовий модуль і має на меті *інтегровану* оцінку результатів навчання студента після вивчення матеріалу з логічно завершеної частини дисципліни – змістового модуля;

підсумковий/семестровий контроль, що проводиться у формі семестрового заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Порядок проведення поточного оцінювання знань студентів. Оцінювання знань студента під час практичних занять та виконання індивідуальних завдань проводиться за такими критеріями:

розуміння, ступінь засвоєння теорії та методології проблем, що розглядаються; ступінь засвоєння фактичного матеріалу навчальної дисципліни; ознайомлення з рекомендованою сучасною літературою з питань, що розглядаються; вміння поєднувати теорію з практикою при розв'язанні завдань, проведенні розрахунків у процесі виконання завдань, винесених на розгляд в аудиторії; логіка, структура, стиль викладу матеріалу в письмових роботах і при виступах в аудиторії, вміння обґрунтовувати свою позицію, здійснювати узагальнення інформації та робити висновки; здатність проводити критичну та незалежну оцінку певних проблемних питань; вміння пояснювати альтернативні погляди та наявність власної точки зору, позиції на певне проблемне питання; якість і чіткість викладення міркувань; логіка, структуризація та обґрунтованість висновків щодо конкретної проблеми; самостійність виконання роботи; грамотність подачі матеріалу; використання методів порівняння, узагальнення понять та явищ; оформлення роботи.

Загальними критеріями, за якими здійснюється оцінювання позааудиторної самостійної роботи студентів, є: глибина знань, вміння систематизувати знання за окремими темами, вміння робити обґрунтовані висновки, володіння категорійним апаратом, навички і прийоми виконання практичних завдань, вміння знаходити необхідну інформацію, здійснювати її систематизацію та обробку, самореалізація на практичних та семінарських заняттях.

Підсумковий контроль знань та компетентностей студентів з навчальної дисципліни «Регуляторний механізм зовнішньоекономічної діяльності» здійснюється на підставі проведення семестрового екзамену, завданням якого є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Екзаменаційний білет охоплює програму дисципліни «Регуляторний механізм зовнішньоекономічної діяльності» і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування студентами компетентностей.

Кожен екзаменаційний білет складається із 1 теоретичного та 4 практичних завдань (стереотипного, евристичного, діагностичного та аналітичного завдань), які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки студента і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Результат семестрового екзамену оцінюється в балах (максимальна кількість – 40 балів, мінімальна кількість, що зараховується, – 25 балів) і проставляється у відповідній графі екзаменаційної «Відомості обліку успішності».

Студента слід **вважати атестованим**, якщо сума балів, одержаних за результатами підсумкової/семестрової перевірки успішності, дорівнює або перевищує 60. Мінімумально можлива кількість балів за поточний і модульний контроль упродовж семестру – 35 та мінімумально можлива кількість балів, набраних на екзамені, – 25.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Регуляторний механізм зовнішньоекономічної діяльності» розраховується з урахуванням балів, отриманих під час екзамену, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою. Сумарний результат у балах за семестр складає: «60 і більше балів – зараховано», «59 і менше балів – не зараховано» та заноситься у залікову «Відомість обліку успішності» навчальної дисципліни.

Розподіл балів за тижнями

(вказати засоби оцінювання згідно з технологічною картою)

Теми змістового модуля			Лекційні заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Семінарські заняття	Перевірка есе, презентація	Фронтальне опитування	Експрес-опитування	Тестування	Письмова контрольна робота	Колоквіум	Усього
Змістовий модуль 1.	Тема 1	1 тиждень	1	1	-	-	-	1		-		-	3
	Тема 2	2 тиждень	1	1	-	-	-		1	-	3	-	6
		3 тиждень	1	1	-	-	-	1		-		-	3
	Тема 3	4 тиждень	1	1	-	-	-		1	-	3	-	6
Тема 4	5 тиждень	1	1	-	-	-	1		-		5	8	
Змістовий модуль 2.	Тема 5	6 тиждень	1	1	-	-	-		1	-	3	-	6
		7 тиждень	1	1	-	-	-	1		-		-	3
	Тема 6	8 тиждень	1	1	-	-	-		1	-	3	-	6
	Тема 7	9 тиждень	1	1	-	-	-	1		-		-	3
	Тема 8	10 тиждень	1	1	-	-	5		1	-	3	5	16
	Іспит												40
Усього			10	10	-	-	5	5	5	-	15	10	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

5. Рекомендована література

Основна

1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посібник / Л. О. Чернишова, О. І. Печенка, В. О. Козуб, К. Ю. Величко. – Харків: «Видавництво «Форт», 2015. – 400с.
2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: практикум: навч. посібник / Л. О. Чернишова, В. О. Козуб, Л. Л. Носач, К. Ю. Величко, О. І. Печенка. – Х.: «Видавництво «Форт», 2017. – 238 с.
3. Регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Дахно І. І., Барановська В. М., Бовтрук Ю. А. та ін.; За ред. І. І. Дахна – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 472 с.

Додаткова

4. Георгіаді Н. Г. Основи зовнішньоекономічної діяльності: теоретичні основи і прикладні аспекти: навч.-метод. посіб. / Н. Г. Георгіаді. – Львів: Інтеллект-Захід, 2006. – 260 с.
5. Гребельник О. П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник / О. П. Гребельник. – 3-те вид., перероб. та допов. – К.: Центр навч. літ., 2008. – 432 с.
6. Дідківський М. І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч. посіб. / М. І. Дідківський. – К.: Знання, 2006. – 462 с.
7. Дроздова Г. М., Олейнікова С. С. Документація в зовнішньоекономічній діяльності: Навч. посібник / Донецький держ. ун-т управління. – Донецьк: ДонДУУ, 2010. – 256 с.
8. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: навч.-метод. посібник / Л.Л. Носач, В.О. Козуб, П.Л. Гринько, А.С. Дядін. – Харків: «Видавництво «Форт», 2015. – 295 с.
9. Осика С. Г., Пятницький В. Т. Світова організація торгівлі. – К.: «К.І.С.», 2001. – 491 с.
10. Осика С. Г., Пятницький В. Т., Оніщук О. В., Осика А. С., Штефанюк О. В. Регулювання ринків товарів і послуг на засадах норм і принципів системи ГАТТ/СОТ / Серія: Система Світової Організації Торгівлі як основа регулювання глобальних торговельних процесів. – К.: УАЗТ, 2000. – 336 с.
11. Осика С. Г., Пятницький В. Т., Осика А. С. Генеральна угода з тарифів та

торгівлі як основа універсального міжнародно-правового регулювання світової торгівлі / Серія: Система Світової Організації Торгівлі як основа регулювання глобальних торговельних процесів. – К.: УАЗТ, 1999. – 204 с.

12. Полищук А.В. Внешнеэкономический договор (контракт) / А.В. Полищук, А.О. Полищук, О.И. Платонов. – Одесса: ПЛАСКЕ, 2014. – 480 с.

13. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Навч. посіб. / Г. О. Анцелевич, В. О. Голубєва, Т. В. Злуніцина та ін; За заг. ред. О. Х. Юлдашева. – К.: МАУП, 2005. – 272 с.

14. Шкурूपій О. В., Гончаренко В. В., Артеменко І. А. та ін. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. посіб. / За ред. О. В. Шкурूपій. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 248 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

15. Господарський кодекс України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.

16. Митний кодекс України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/>.

17. Податковий кодекс України. – Режим доступу : <http://minrd.gov.ua/nk>.

18. Принципы международных коммерческих договоров (Принципы УНИДРУА (UNIDROIT) // Верховна Рада України. – Режим доступу: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_920.

19. Регіони України: статистичний щорічник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.

20. Статистика України: науковий журнал [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua.

21. Статистична звітність емітентів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.smida.gov.ua/db/emitent.

22. Сайт ПНС ХНЕУ ім. С. Кузнеця [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pns.hneu.edu.ua/>